

Stehlíková, Eva

Editorial

Theatralia. 2017, vol. 20, iss. 2, pp. 7-8

ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/137257>

Access Date: 22. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Editorial

Nutnost vnímat současné české divadlo celostně, bez respektování někdejších hranic, které přísně oddělovaly divadlo profesionálů a amatérů, nás vede k sledování proměn funkce divadla i jeho výrazových prostředků. I když se naše původní editorské plány nezaplnily, přece jsou tu první vlaštovky obhlédající terén. Jsou to dva příspěvky v rubrice Yorick. Autorkou studie „Akce je vhodná i pro Boha neznalé“ je Andrea Hanáčková, která se pokouší postihnout komunitní rozměr divadelních aktivit, které se promítají do dvou vrcholů křesťanského roku, do období Vánoc a Velikonoc. Zásadní akcent studie je položen na vyznačení mimoestetických funkcí tohoto typu veřejných produkcí, jejichž existence byla minulým režimem potlačena. Druhou je studie Jana Šotkovského „Dramatik a jeho soubor“, která se zabývá obecnějšími kontexty české amatérské dramatiky po roce 2000 a na příkladě tří amatérských dramatiků (Kazimíra Lupince, Petra Macháčka a Josefa Tejkla) a divadel, s nimiž jsou tyto tvůrci svázáni, poukazuje na jistou paradoxnost jejich odborné a kritické recepce. S touto tematikou souvisí i rubrika Host, kde Vladimír Fekar v interview s názvem „Sklo ani postava nečeká“ představuje Jožku Králíka, skláče a herce proslulého souboru Jana Honsy z Karolinky, jehož robustní osobnost je ztělesněním překročení hranic mezi amatérským a profesionálním divadlem. S editorkou čísla tuto rubriku promýšleli a připravovali Miroslav Plešák a Jan Šotkovský.

Rubrika Spektrum obsahuje studie, které jsou součástí dlouhodobých pracovních plánů svých autorů. Eva Stehlíková v článku „Oidipus redivivus“ přibližuje na základě zachovaných zpráv první novodobou inscenaci Sofoklova *Oidipa krále*, která se uskutečnila v proslulém divadle Teatro Olimpico roku 1585 a stala se na dlouhou dobu jediným pokusem o inscenaci řecké tragédie. Šárka Havlíčková Kysová se věnuje v článku „Teoretické dílo Miloše Wasserbauera v kontextu dobového myšlení o operní inscenování tvorby“ názorům důležité osobnosti brněnské režie (1907–1970). Vychází z jeho textů publikovaných i rukopisných i z textů jiných autorů (například ze statí uveřejněných v programech k Wasserbauerovým inscenacím, z rozhovorů s ním či z recenzí jeho inscenací). Zjišťuje, že některé Wasserbauerovy požadavky, především vycházení z partitury,

požadavek realistické, „věrné“ či „pravdivé“ interpretace, nebo také ctění ideje díla, se objevuje i dnes v teoretických diskusích zaměřených k problematice operní inscenace, neboť představuje jeden ze zásadních přístupů, jehož platnost je opakovaně diskutována. Slovinský teoretik Tomaž Krpič ve svém článku „Building a Temporal community in the Production of *Atlas – Ljubjana*“ analyzuje současnou slovinskou podobu projektu, který vytvořili portugalští performeři Ana Borralho a João Galante a který sestává ze série performancí realizovaných v mnoha evropských městech a v Montrealu mezi léty 2012–2017 bez herců v tradičním smyslu toho slova. Tím se dostáváme do současnosti a k novým trendům vládnoucím evropskému divadlu. Autor popisuje přípravu inscenace vycházející z místních politických, ekonomických a sociálních podmínek. Participanti projektu (kterých nakonec bylo 74) vyprávějí své osobní příběhy, konfrontují se navzájem a vytvářejí svou existenci a pohybem v daném prostoru „a temporal aestetical community with the physical presence of their biographical bodies“. Takže jsme se velkým obloukem vrátili k původnímu záměru zkoumat překračování hranic.

Rubrika Orientace přináší recenze nově vyšlých publikací, z nichž několik je z produkce brněnské JAMU. Dvě publikace mapují brněnská divadla (*Ochotnický kroužek, Člověk ve světle slova* věnovaný Divadlu U stolu), další představují výsledky výzkumu doktorandů a mladých pedagogů (disertace Lucie Repašské *Dekompoziční principy v inscenačnej tvorbe, Studie o herectví a jeho pedagogice* Aleše Bergmana a *Cesty k herecké pedagogice* Lukáše Riegera) i překlad přibližující britské pojetí imerzivního divadla (*Blížkost performance* z pera Leslie Hill a Helen Paris). Zbylé recenze zachycují aktuální a diskutované tituly (*Ženy na rozcestí* Blanky Jedličkové, titul, který získal ocenění nakladatelství Academia i cenu Magnesia Litera), bilingvní vydání monografií věnovaných předním současným scénografům (Jan Vančura, Helena Anýžová) a komentují závažný příspěvek k teorii překladu (*Translating Classical Plays* Michaela Waltona).

Aktuální rubrika Depeše zaznamenává několik událostí týkajících se bezprostředně brněnské kultury (výstavy loutek Františka Vítka a Věry Říčařové, výstava Oddělení dějin divadla Uměnovědného muzea MZM, od jehož založení uplynulo právě 60 let, překvapivé 20. výročí brněnského souboru Jára Pokojského). Širší kontext zasahuje zpráva o odborné konferenci Perspektivy teatrologie, kterou uspořádala Teatrologická společnost spolu s téměř všemi pražskými institucemi zabývajícími se divadlem a kterou by měla následovat další setkání v příštích letech. Informace o letniční slavnosti, kterou pořádá Hermann Nitsch v nedalekém v Prinzenorfu od přímého účastníka asi překvapí ty, kdož v tomto kontroverzním umělci vidí jen agresivního tvůrce krvavých instalací...

Eva Stehlíková